

ΙΟΥΝΙΟΥ 21
ΝΙΚΗΤΑ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΝΙΣΥΡΙΟΥ
ΒΙΟΣ

Οὗτος ὁ νέος Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Νικήτας, ἦτον ἀπὸ τὴν Νίσυρον, ἡ ὁποία εἶναι μία μικρὰ νῆσος, ἀναμεταξὺ τῆς Κῶ καὶ τῆς Ρόδου κειμένη. Χριστιανῶν γονέων υἱός· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς ἐπισημότερος τῶν ἄλλων, ἦτο προεστὼς τῆς νῆσου, ἀλλ' ὁμως διὰ κάποια του ἐγκλήματα, τὸν ἔσυραν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἐκεῖ κρινόμενος καὶ ἐξεταζόμενος ἐφοβήθη, καὶ ἐπροτίμησεν ὁ ἄφρων τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, ἀπὸ τὴν αἰώνιον. Ὅθεν ἀρνηθεὶς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐτούρκευσεν ὁ τρισάθλιος, καὶ οὕτως ἀπέφυγεν τὴν κρίσιν, ἀφ' οὗ δὲ ἐτούρκευσεν αὐτὸς, συνέλαβον οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ τὰ παιδιὰ του, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, καὶ τὰ ἐτούρκευσαν, μετὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐτούρκευσαν καὶ τοῦτον τὸν Νικήταν, περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐνταῦθα ὁ λόγος. Ὁμοίως καὶ ἡ μήτηρ του [διὰ νὰ μὴ χωρισθῆ ἴσως ἀπὸ τὰ τέκνα της, ἄδηλος γὰρ ἡ αἰτία] , ἀρνηθεῖσα τὸν Χριστὸν, ἐδέχθη τὸν τουρκισμό ἢ παναθλία, καὶ ὅλη πλέον ἡ οἰκογένεια ἐκείνη, παρεδόθη τῷ Σατανᾷ. Ὁ δὲ Νικήτας, τόσοσιν πολλὰ νέος ἦτον εἰς τὴν ἡλικίαν τότε, ὥστε ὅπου δὲν ἔλαβε παντελῶς ἰδέαν χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ τοῦρκος ἐγνώρισε τὸν κόσμον, καὶ μὲ τουρκικὰ φρονήματα ἀνετρέφετο, καὶ προέκοπτε μάλιστα ἐν τῷ μωαμεθανισμῷ, καθὼς ὁ Παῦλος ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ προτοῦ νὰ φωτισθῆ οὐρανόθεν, καὶ νὰ ἐλθῆ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. Ἐπρόκοπτε λέγω, καὶ πολὺν ἐδείκνυε ζῆλον διὰ τὴν πλάνην, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθη. Ὅθεν καὶ ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς, ὁ θέλων πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν, ἀπὸ τὸν ζῆλον ἐκεῖνον τὸν οὐ κατ' ἐπίγνωσιν, τὸν ἔφευγεν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας καὶ θεοσεβείας, καθὼς καὶ τὸν θεῖον Παῦλον. Πῶς δὲ καὶ μὲ ποῖον τρόπον, ἀκούσατε συντόμως τὴν περὶ τούτου διήγησιν, διὰ νὰ θαυμάσητε τοὺς νόμους ὁποῦ μεταχειρίζεται ἡ πάνσοφος τοῦ Θεοῦ πρόνοια διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

Συνέβη ἐν μία τῶν ἡμερῶν, νὰ μαλώσῃ μὲ ἓνα τουρκόπουλον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυναναστρέφετο, καὶ ἡ μήτηρ ἐκείνου τοῦ ἄλλου παιδίου, ἠξεύρουσα τὰ περὶ τοῦ Νικήτα, τὸν ὕβρισε, καὶ πολλὰ σκληρὰ λόγια τὸν ἐλάλησεν, ὀνομάζουσα αὐτὸν μουρτάτην [ἀκάθαρτον] καὶ ἄπιστον, καὶ ἄλλα παρόμοια ὁποῦ συνηθίζουν

αὐτοὶ νὰ λέγουν εἰς τοὺς ἀπὸ χριστιανῶν εἰς τὴν πλάνην αὐτῶν ἐπιστρέφοντας. Ὁ δὲ Νικήτας ἄν καὶ παιδίον, πλὴν ζηλωτῆς, καθὼς εἴρηται, δὲν ὑπέφερεν τὰς ὕβρεις καὶ τοὺς ὀνειδισμοὺς ἐκείνους. Ὅθεν τρέχει μὲ πολλὴν λύπην καὶ ἀγανάκτησιν, καὶ φανερώνει τὰ γενόμενα εἰς τὴν μητέρα του, καὶ ζητεῖ ἀπαραιτήτως ἀπὸ αὐτὴν νὰ τοῦ εἰπῆ διὰ ποίαν αἰτίαν νὰ τὸν ὀνειδίζη ὡς ἄπιστον. Αὐτὴ ὅμως τὸν ἔλεγε, νὰ μὴν νομίση τίποτε, λέγουσα· Δὲν σὲ μέλει, ἄς τὸ εἶπε. Τίποτε δὲν εἶναι, ὁ θυμὸς τὴν ἐπαρακίνησε νὰ τὸ εἰπῆ. Ὁ δὲ Νικήτας δὲν κατεπείθετο· ἀλλ' ἐζήτει μὲ μεγάλην ἔρευναν, ὡσὰν νὰ τὸν ἐβίαζε τις νὰ μάθῃ. Τέλος πάντων, ὕστερον ἀπὸ πολλὴν ὥραν καὶ ἀπὸ πολλὴν ἐξέτασιν βιασθεῖσα, τοῦ διηγήθη τὴν ἀρχὴν τους· τὶ ἦσαν, καὶ ποῦ κατήνησαν. Ταῦτα παρὰ τῆς μητρὸς του ἀκούσας τὴν ἠρώτησεν, λέγων· Καὶ τί μὲ ἔλεγαν ὅταν ἦμην Χριστιανός; Καὶ αὐτὴ ἀπεκρίθη ὅτι τὸν ὠνόμαζον Νικήταν. Ἐσιώπησε λοιπὸν καὶ ἠσύχασε πλέον, μαθὼν ὅτι δικαίως, τρόπον τινὰ, τὸν ὠνειδίσεν, ὡσὰν ὁποῦ δὲν ἦτον ἀπὸ τοὺς προγόνους του τοῦρκος, ὅμως κατὰ ἄλλον τρόπον ἐσυγχίσθη καὶ ἐλυπήθη λύπην μεγάλην, διὰ τί νὰ χάσῃ τὴν προγονικὴν του πίστιν, καὶ νὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν τουρκικὴν, τὴν ξένην, ὑβριζόμενος καὶ ὡς ἄπιστος. Τοιοῦτοι θεϊκοὶ καὶ σωτήριοι λογισμοὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν νοῦν τοῦ εὐλογημένου Νικήτα, ὅθεν ἐσυλλογίζετο μόνος, χωρὶς νὰ φανερώσῃ τοὺς λογισμοὺς του εἰς τινα, μὲ ποῖον τρόπον νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν προγονικὴν του χριστιανικὴν πίστιν. Εἰς καιροὺς ὁποῦ τοὺς τοιούτους λογισμοὺς ἔτρεφε μέσα εἰς τὸν νοῦν του, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ φύγῃ κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον χριστιανικὸν τόπον καὶ ἐμποδίζετο ἀπὸ πλοῖον, καὶ ἀπὸ τὰ χρειάζόμενα τοῦ ταξειδίου, εἰς ἓνα τοιοῦτον καιρὸν λέγω εὐδόκησεν ὁ Θεὸς, καὶ εὐρέθη καῖκι, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβαρκαρίσθη, καὶ ἐβγῆκεν εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ Μαστιχόχωρα τῆς Χίου, λιθῆς λιμένας λεγόμενον. Ἐξελθὼν δὲ εἰς κάποιον μέρος ἐκεῖ ξένος καὶ ἀγνώριστος, ἠκολούθησεν ἓναν δρόμον, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ποῦ ὑπάγει, μὲ καλὰς ἐλπίδας ὅμως, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὸ θέλημά του τὸ ἅγιον. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν οὕτως ἔγινεν, διότι ὁ Θεὸς, ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν, τὸν ὠδήγησε καὶ τὸν ἔφερε, μὲ κάθε λογῆς ἀσφάλειαν, ὡσὰν εἰς λιμένα σωτήριον, εἰς τὴν Νέαν Μονὴν. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, ἐφάνέρωσεν εἰς τὸν ἡγούμενον, τὶ ἄνθρωπος ἦτον καὶ ποῖον σκοπὸν εἶχε, καὶ ἐζήτει παρ' αὐτοῦ συμβουλήν τί νὰ κάμῃ. Ὁ δὲ ἡγούμενος τὸν ἔστειλε, καὶ ἐξωμολογήθη εἰς ἓνα ἐνάρετον ἀρχιερέα ὁποῦ

ἠσύχαζε τότε ἐκεῖ, πρώην Θηβῶν Μακάριον τὸ ὄνομα, ἔπειτα τὸν ἐκατήκησαν, τὸν ἐμύρωσαν, καὶ μετὰ ταῦτα διέτριβε μέσα εἰς τὸ Μοναστήριον, ἀγνώριστος εἰς τοὺς πολλούς. Διατρίβων δὲ ἐκεῖ, ἔκαμνε μερικὰ καλὰ, ἀλλὰ μὲ τρόπον παιδαριώδη. Ἦγουν ἔπερνε κηρία καὶ ἐπήγαινε μόνος εἰς τὸν νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὰ ἦναπτεν, ἄλλα εἰς τὸ μανουάλιον ὅπου εἶναι ἐκεῖ, ἄλλα εἰς ἄλλους Ἀγίους ὅπου εἶναι τριγύρω εἰς τοὺς τοίχους ζωγραφισμένοι. Ἐπειτα προσηύχετο ὅπως ἤξευρεν, ἐμετάνοιζε καὶ οὕτως ἐπέρνα τὸν καιρὸν τοῦ μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν· ἐζήτησε δὲ καὶ ἀγιασμόν, καὶ τὸν ἐβάσταζε πάντοτε ἐπάνω τοῦ μέσα εἰς ὑάλινον δοχεῖον, καὶ εἰς καθεὶ ὀλίγην ὥρα ἔπινεν ἀπὸ αὐτόν. Δι' αὐτὰ λοιπὸν καὶ ἄλλα παρόμοια ὅπου τὸν ἐβλεπαν νὰ κάμνη, ἄλλοι τὸν ἐνόμιζαν σαλλὸν, καὶ ἄλλοι πολλὰ εὐλαβῆ. Μὲ αὐτὰ ὅμως, τόσον ἐθερμάνθη ἀπὸ τὴν ἀγάπην τῆς εὐσεβείας, τόσον ἦναψεν ἡ καρδιά του ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ, ὥστε ὅπου ἀκούσας κάποιαν φορὰν τὸν λόγον, ὅτι οἱ ἐξομώσαντες εἶναι χρεῖα νὰ κηρύξουν παρρησίᾳ τὴν πίστιν ὅπου ἠρνήθησαν, νὰ ὁμολογήσουν τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ χύσουν τὸ αἷμά τους διὰ τὴν ἀγάπην Του, τὸν ἐδέχθη μὲ ἄρρητον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς ψυχῆς του, καὶ ἐδόθη ὅλος εἰς αὐτὸν τὸν λογισμόν· νὰ ἀποθάνῃ δηλαδὴ ὑπὲρ πίστεως καὶ νὰ μαρτυρήσῃ ὑπὲρ Χριστοῦ, ἀνέβη δὲ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸ σπήλαιον τῶν Ἀγίων Πατέρων [εἶναι δὲ αὐτὸ τὸ σπήλαιον ἐπάνω εἰς ἓνα ὄρος, μέσα εἰς τὸ ὅποιον ἠσκήτευον οἱ Ὅσιοι Πατέρες οἱ κτίτορες τῆς Μονῆς, καὶ οἱ μεταγενέστεροι τὸ ἔκαμαν Ἐκκλησίαν], καὶ ἔκαμνε πάλιν τὰ ἴδια· ἦναπτε κηρία, προσηύχετο, ἔκαμνε γονυκλισίας. Πρὸς τούτοις ὢν ἀποφασισμένος εἰς τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον, ἔκαμνε καὶ ἄλλο, ἀπὸ τὸ ὅποιον μάλιστα, ἐνόμισαν ἐκεῖνοι ὅπου τὸν εἶδον, ὅτι δὲν ἔχει σώας τὰς φρένας του· ἐκάθησε, λέγω, μόνος του, καὶ ἐξέσχισεν ἓνα ἀρκετὸν μέρος ἀπὸ τὸ φόρεμά του καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐκεῖ ἠσυχάζοντας, λέγων εἰς αὐτοὺς νὰ σπογγίζουν τὰς χεῖράς των, ὅταν ἀνάπτουν τὰ κανδήλια. Ἐπειτα ἔρραψε, καὶ ἦνωσε πάλιν τὸ ἐπίλοιπον φόρεμα. Μετὰ ταῦτα, ἐξερχόμενος πλέον ἔξω ἀπὸ τὴν πόρταν νὰ φύγῃ, εἶπε πρὸς τοὺς Μοναχοὺς· Εὐχέσθε ὑπὲρ ἐμοῦ νὰ τελειώσω τὸν πόθον μου, καὶ τὸν σκοπὸν μου. Οἱ δὲ ἐρωτήσαντες αὐτὸν, τίς καὶ πόθεν ἦτο, καὶ ποῖος ἦτον ὁ σκοπὸς του, ἔμαθον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τὰ πάντα, καὶ ἐθαύμασαν εἰς τὴν ἀνδρείαν ὅπου ἔδεικνε. Τότε ἐγνώρισαν, ὅτι καὶ τὸ νὰ δώσῃ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ, ὄχι τὸ περρῖσσευμά του, ἀλλὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον σκέπασμα τοῦ σώματός του, ἦτον σημεῖον τῆς πρὸς Θεὸν

ἀγάπης του, καὶ ἀνώτερο καὶ ἀπὸ τὸ ἔργον τῆς εὐαγγελικῆς ἐκείνης κήρας, ἢ ὅποια ἔβαλε τὰ δύο λεπτὰ εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ Αὐτὰ, ἠκούσαμεν ἀδελφοί, μὲ τὰ ἴδιά μας ὧτα καὶ ἐμάθομεν αὐτοπροσώπως ἀπὸ τὸν πανοσιώτατο παπᾶ Ἄνθιμον, τὸν ἐπικληθέντα Ἀγιοπατερίτην, μὲ τὸ νὰ ἠσύχαζεν ἐκεῖ εἰς τὸ ἠσυχαστήριον τῶν Ὁσίων Πατέρων, ἀπὸ ἄνθρωπον δηλονότι φιλαληθέστατον, καὶ μεγάλης ὑπολήψεως διὰ τὴν ἀρετὴ του. Ἀπὸ τὰ ὅποια, ἄλλα μὲν ἠκούσεν ὁ ἴδιος, ἀμέσως ἀπὸ τὸν Μάρτυρα Νικήταν ἄλλα δὲ ἀπὸ τοὺς καλογήρους τῆς Μονῆς. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ἔπειτα κατέβη πάλιν εἰς τὴν Μονὴν, καὶ ἐζήτη ἄδειαν ἀπὸ τοὺς πατέρας νὰ παρῶρησιασθῆ, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ. Τότε λοιπὸν, συνελθόντες ὅλοι ὁμοῦ οἱ προεστῶτες, ἐσυνωμίλησαν τί νὰ κάμουν περὶ αὐτοῦ. Καὶ τινὲς μὲν εὕρισκον εὐλογον νὰ μὴν τὸν ἀφήσουν νὰ παρῶρησιασθῆ, διότι ἦτον πολλὰ νέος [ἕως δεκαπέντε ἢ δέκα ἔξ χρόνων], φοβούμενοι μήπως δὲν ἠθελε νὰ δυνηθῆ νὰ βαστάξῃ τὰ βάσανα τοῦ μαρτυρίου, καὶ μείνῃ πάλιν εἰς τὴν ἀσέβειαν ὡς καὶ πρότερον, ἀφοῦ ἦτον δυνατὸν νὰ περάσῃ τὴν ζωὴν του εἰς τὸ κρυπτὸν χριστιανικὰ καὶ νὰ σωθῆ. Ἄλλοι πάλιν ἔλεγον, ἀφοῦ αὐτὸς θεληματικῶς ἀφ' ἑαυτοῦ του, χωρὶς νὰ τοῦ εἰπῆ τις, ἐζήτη τὸ μαρτύριον μὲ προθυμίαν πολλήν, δὲν πρέπει νὰ τὸν ἐμποδίσουν.

Τέλος πάντων ἀπεφάσισαν, ὅτι νὰ κάμουν μίαν παράκλησιν εἰς τὴν Παναγίαν πρότερον, καὶ ἔπειτα νὰ τὸν ἐξαποστείλουν εἰς τὸν ποθούμενον δρόμον καὶ οὕτως ἔγινε. Μετὰ τὴν παράκλησιν ἐκείνην λοιπὸν, λαβὼν εὐλογίαν καὶ συγχώρησιν καὶ ὁδηγὸν τοῦ δρόμου, κατέβη εἰς τὴν χώραν, ἐλθὼν δὲ εἰς κάποιον μέρος ὅπου λέγεται Μόλος, ἐπιάσθη, διὰ τὸ χαράτζι [φόρον] [ἦτον δὲ τότε ἄνθρωπος τοῦ χαρατζῆ ἕνας κακὸτροπος ἄνθρωπος Κρημλῆς τὸ γένος]. Ἄλλ' ἐπειδὴ χαρτὶ δὲν εἶχεν, οὐδὲ ἄσπρα νὰ πληρώσῃ, προφασιζόμενος, ὅτι ἦτον каработсакисμένος, τὸν ἔσερνεν εἰς τὴν φυλακὴν, ὁδηγήσας δὲ αὐτὸν ἔξω, εἰς τόπον λεγόμενον Βουνάκι, τὸν ἔστησεν ἔξω ἀπὸ ἕνα καφενεῖον, καὶ ἐπαραμόνευε νὰ πιάσῃ καὶ ἄλλους διὰ τὸ χαράτζι, νὰ τοὺς ὑπάγῃ ὅλους εἰς τὴν φυλακὴν. Ἀλλὰ, τὴν ὥραν ἐκείνην, ἰδοῦ περνᾷ ἀπὸ ἐκεῖ ἕνας γνώριμός του, παπᾶ Δανιὴλ τὸ ὄνομα, καὶ βλέπων αὐτὸν τὸν ἐχαιρέτησε, κράζων αὐτὸν μὲ τὸ ὄνομά του, Μειμέτην, καὶ ἀκολούθως ἐξήταζε διὰ ποίαν αἰτίαν ἦταν κρατημένος ἐκεῖ.

Ἀκούσας δὲ ὅτι τὸ χαράτζι, καὶ ἀγνοῶν τὸν σκοπὸν τοῦ Νικήτα, ἔλεγε: Τώρα νέον ἔγινε νὰ πληρώνουν καὶ οἱ Τούρκοι χαράτζι; Ταῦτα ὁ νέος ἀκούσας,

ἐφώναξε: Τί λέγεις ἄνθρωπε; Λάθος ἔχεις, ἐγὼ εἶμαι χριστιανός, ὀνομάζομαι Νικήτας. Ὁ δὲ προειρημένος Κρημλῆς εὐρισκόμενος ἐκεῖ πλησίον, ἤκουσε τὰ λόγια ταῦτα. Ὅθεν ἠρώτα καὶ ἐξήταζεν. Ἐπειδὴ ὁ θεόφρων Νικήτας, ἔλεγεν ὅτι ἦτον χριστιανός, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦτο λανθασμένος, διὰ τοῦτο τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ κονάκι, καὶ τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸν Ἄγαν. Ἐκεῖ δὲ ἠρωτήθη καὶ ἐξητάσθη ἔμπροσθεν εἰς πολλούς, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη καθὼς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸν ἐφώτισε τὴν ὥραν ἐκείνην· τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα [λέγει ἡ Κυριακῆ ὑπόσχεσις] ἴδιδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. Ἄφ' οὗ ὅμως περιεργότερον ἐρευνήσαντες, εὐρήκαν τὴν μισαρὰν σφραγίδα τῆς θρησκείας των, ἥρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ τὸν ὑβρίζουν, διατὶ ἐτόλμησε νὰ ἀρνηθῆ τὴν πίστιν των, καὶ νὰ γίνῃ χριστιανός. Ἐπειτα καὶ μὲ μυρίας τιμωρίας τὸν ἐφοβέριζαν μὲ κάθε τρόπον καὶ τὸν ἠνάγκαζαν νὰ μένη Τοῦρκος, νὰ μὴν ἀτιμάσῃ τὴν θρησκείαν τους, ἐπιστρέφων πάλιν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Ὁ θεῖος Νικήτας ὅμως, οὔτε διὰ τὰς ὑβρεις ὅποῦ διὰ τὸν Χριστὸν ἤκουσεν, ἐντράπηκε, οὔτε διὰ τοὺς φοβερισμοὺς ἐφοβήθη, ἀλλ' ἔμενε στερῆρος καὶ ἀκλόνητος εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς του, τὴν δὲ θρησκείαν ἐκείνων ἤλεγχε καὶ ἠρνεῖτο, καὶ μὲ τέλειον μῖσος τὴν ἀπεστρέφετο.

Τί δὲ οἱ Ἀγαρηνοί; Ἄφ' οὗ πλέον τὸν ἐγνώρισαν ὅτι δὲν εἶχεν, ὡς παιδίον, παιδαριώδη φόβον καὶ δειλίαν, ἀλλ' εἶχεν ἀνδρικὸν, γενναῖον φρόνημα, ἐδοκίμασαν μὲ ἄλλον τρόπον νὰ μεταβάλλουν τὴν γνώμην του καὶ μὲ κολακείας δηλονότι πολλὰς, μὲ ὑποσχέσεις διαφόρων ἀγαθῶν, πλοῦτου, δόξης, καὶ τῶν ὁμοίων. Καὶ ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι οἱ ματαιόφρονες ὑπέσχοντο καὶ ἔταζαν. Τί δὲ ὁ οὐρανόφρων καὶ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής; Καθὼς τοὺς πρότερους φοβερισμοὺς δὲν ἐλογάριασε διὰ τίποτε, οὕτω καὶ τὰς κολακείας δὲν ἐδέχθη, οὐδὲ τὰς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του παντελῶς. καὶ ὅχι μόνον δὲν μετεβλήθη παντελῶς ἀπὸ αὐτὰ ἢ γνώμην του, καθὼς ἐκεῖνοι ἠλπίζαν, ἀλλὰ μάλιστα τὸ ἐναντίον ἐγένετο. Ὅσον ἐβιάζετο ἀπὸ αὐτοὺς νὰ προδώσῃ τὴν εὐσέβειαν, τόσον ἤναπτεν ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγάπης. Ὅθεν, χωρὶς νὰ συλλογισθῆ τὴν ὥραν ἐκείνην, ὅτι ἦτον ὡσὰν ἓνα πρόβατον, ἐν μέσῳ πολλῶν αἰμοβόρων λύκων, χωρὶς νὰ βάλῃ εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι ἔμελλε νὰ παραδώσῃ τὸ τρυφερώτατον καὶ ἀπαλώτατον σῶμά του εἰς τὰς χεῖρας ἀνθρώπων σκληρῶν καὶ ἀσπλάχνων, καὶ μὲ ψυχῆς γενναιότητα ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῶν ἀγαρηνῶν ἐκείνων καὶ ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν. Ὁμολόγησε μὲ κάθε ἐλευθεροστομίαν, τὸν μὲν Χριστὸν, Θεὸν

ἀληθινὸν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς θρησκείας των, ἤλεγξε πολλὰ καὶ ἐθεάτρισε. Βλέποντες λοιπὸν ἐκεῖνοι τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, καὶ μάλιστα μὴ ὑποφέροντες τὸ γενναῖον φρόνημα καὶ τὴν μεγάλην παρρησίαν, ἠγανάκτησαν, ἤναψαν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ μὲ ὕβρεις καὶ δαρμούς πολλοὺς τὸν ἐφυλάκισαν, καὶ μὲ διαφόρους βασάνους τὸν ἐβασάνισαν. Ὁ δὲ Μάρτυς, μὲ νηστείαν καὶ προσευχὴν, ἐζήτει τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν καὶ δύναμιν. Ἔλεγον δὲ οἱ εὐρεθέντες χριστιανοὶ μέσα εἰς τὴν φυλακὴν, ὅτι τὸν ἐπαρεκίνησαν πολλὰ νὰ φάγη, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, ὅτι: Ἐγὼ τρέφομαι μὲ τροφήν, τὴν ὁποίαν ἐσεῖς δὲν δύνασθε νὰ αἰσθανθῆτε. Ἔπειτα, καὶ εἰς τοὺς πόδας, διὰ νὰ τὸν καταπατήσουν, καὶ νὰ τὸν θανατώσουν κρυφίως μέσα εἰς τὸν σταῦλον διὰ νὰ μὴν ἀκούεται ἔξω εἰς τοὺς Χριστιανούς ἡ παρρησία καὶ ἡ ἀνδρεία του. Ἄλλ' ἀφοῦ, θεία βοήθεια, ἔμενεν ἀβλαβῆς καὶ ἀπὸ τὰ ἄλογα, τὸν ἔβγαλαν ἐκεῖθεν, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν, μέσα εἰς τὸ κάστρον, καὶ ἐκεῖ τοῦ ἔκαμαν πολλὰ καὶ δεινὰ κολαστήρια, καθὼς ἠκούετο τότε, ἐπὶ δέκα ἡμερονύκτια. Ὅμως, ποῖα, καὶ τί εἶδους ἦτον ἐκεῖνα τὰ μαρτύρια, δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὰ μάθουν καὶ νὰ μᾶς τὰ παραδώσουν ἀκριβῶς. τόσον μόνον ἐφάνέρωσαν τινὲς τοῦρκοι θαυμάζοντες, ὅτι εἶχε πολὺ φῶς τὴν νύκτα ἡ σκοτεινὴ φυλακὴ. Καὶ ὁ ἀοίδημος, τὰ ὑπέφερε ὅλα, μὲ μεγάλην καρτερίαν καὶ γενναιότητα. Τέλος πάντων, τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ὤρμησε κατ' αὐτοῦ πλῆθος πολὺ Ἀγαρηνοῶν καὶ περικυκλώσαντες τὸν γενναῖον ἀθλητὴν τοῦ Χριστοῦ, ἄλλοι τὸν ἔσυρναν ἐδῶ, ἄλλοι τὸν ἔσπρωχναν ἐκεῖ, ἐκεῖνοι τὸν ἔδερναν ἀπανθρώπως μὲ τὰς χεῖράς των, οὗτοι ἀσπλάγχχνως μετὰ μαχαίρια των, καὶ ἄλλοι ἄλλως, καθὼς ἐπαρακινούσε καθ' ἓνα ἡ μανία του καὶ ὁ θυμὸς του. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης, συρόμενος ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν, οὕτω βασανιζόμενος, ἔλεγε: Διὰ ποῖον ἔργον θέλετε νὰ μὲ φονεύσετε παράνομοι. Διότι ἐκήρυξα τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθινὸν; Διότι ἤλεγξα καὶ ἐφάνέρωσα τὸ ψευδὸς καὶ τὴν πλάνην τῆς θρησκείας σας; Πλὴν τῶρα με φονεύετε, καὶ ἐγὼ μετὰ χαρᾶς μεγάλης δέχομαι τὸν θάνατον. Ἀλλὰ θέλει ἔλθῃ καιρὸς νὰ μὲ ἰδῆτε λαμπρὸν καὶ δεδοξασμένον εἰς τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ μου, διὰ τὸν ὁποῖον ἀποθνήσκω. Ἀφοῦ δὲ, ἔφθασαν εἰς μίαν ἄκραν τῆς πόλεως, ὅπου λέγεται κάτω αἰγιαλὸς, τὸν ἔστησαν ὑποκάτω εἰς τὸ Ἰβηρίτικον μετόχι, ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος, λέγοντες του νὰ τουρκεύσῃ, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν θάνατον. Καὶ αὐτὸς ἔμεινε στερρῆδὸς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, λέγων: Χριστιανὸς εἶμαι, Νικίτας

ὀνομάζομαι, καὶ Νικήτας μέλλω νὰ ἀποθάνω. Ὅθεν τὸν ἐγονάτισαν πολλαῖς φορὲς, καθὼς μαρτυροῦν οἱ αὐτόπται ἕως καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας διὰ νὰ φοβηθῆ τὴν σφαγὴν, καὶ οὕτω νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν. Οἱ δὲ χριστιανοὶ, βλέποντες τὰ γενόμενα, καὶ φοβούμενοι μήπως καὶ δειλιάσῃ τὸν θάνατον, ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ μέσα εἰς τὸν νοῦν του καθ' ἕνας νὰ τὸν ἐνδυναμώσῃ νὰ τελειώσῃ τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐξαιρέτως ὁ ἱεροδιδάσκαλος Ἰωακείμ, ὁ Καβάκος ἐπιλεγόμενος, ταῦτα βλέπων ἄνωθεν ἀπὸ τὸ Ἁγιοταφικὸν Μετόχι, ἴστατο προσευχόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ ἀσκεπῆς. Ἐκεῖνος ὅμως ὁ γενναῖος καὶ μεγαλόψυχος, ὅχι μόνον δὲν ἐφοβήθη τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπεθύμει, καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς: Διατὶ ἀργοπορεῖτε καὶ δὲν μὲ θανατώνετε τὸ ὀγληγορότερον, νὰ ὑπάγω εἰς τὴν αἰώνιαν ζωὴν, νὰ ἀπολαύσω τὴν μακαριότητα τοῦ Παραδείσου; Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄγριος καὶ θηριώδης ἐκεῖνος Κρημλῆς καὶ βλέπων τοὺς ἄλλους ὅτι ἐσυστέλλοντο καὶ ἐφοβοῦντο νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, ὡσὰν ὁποῦ ἦσαν ἀσυνείθιστοι εἰς ἀνθρώπου σφαγὴν, ὥρμησε μὲ πολλὴν μανίαν, καὶ τοῦ ἀπέκοψε τὴν τιμίαν κεφαλὴν μὲ πολλαῖς μαχαιριάς, διὰ νὰ τοῦ αὐξήσῃ τὴν τιμωρίαν καὶ τοὺς πόνους. Καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος ὁ θεῖος Νικήτας, κατὰ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους τριάκοντα δύο χρόνους [1732] ἀπὸ Χριστοῦ, κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰουνίου μηνός.

Τυφλοὶ δὲ τινὲς, ἀλείψαντες τοὺς ὀφθαλμούς των μὲ τὸ θεῖον αἷμα τοῦ Μάρτυρος, ἀνέβλεψαν καὶ εἶδον τὸ φῶς δοξάζοντες τὸν Θεὸν, καὶ τὸν Μάρτυρα Νικήταν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πανοσιολογιωτάτου κύρ Ἀθανασίου τοῦ Ἰβηρίτου, ὅστις παρὼν ἔβλεπεν τὰ γενόμενα, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσύνθεσε τὴν ἀκολουθίαν του. Δὲν εὐχαριστήθησαν ὅμως ἕως ἐδῶ οἱ Ἀγαρηνοὶ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀποτομὴν τῆς τιμίας του κεφαλῆς, ἔδειξαν εἰς τὸν Μάρτυρα τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακίας των. Ὅθεν, ἐπειδὴ καὶ οἱ χριστιανοὶ ἔπερναν διὰ ἀγιασμόν καὶ βοήθειάν τους, ὅ,τι ἠδύνατο καθ' ἕνας ἀπὸ τὸ μαρτυρικὸν σῶμα, ἄλλος ἀπὸ τὸ φόρεμά του, ἄλλος ἀπὸ τὸ ἐκχυθὲν αἷμα του, διὰ τοῦτο φθονήσαντες, ἔπερναν μὲ τὸν κουβᾶν ἀπὸ ταῖς ἀκαθαρσίαις ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ κοντὰ εἰς ἕνα βόρβορον, καὶ ἔχυναν ἐπάνω εἰς τὸ Ἅγιόν του λείψανον, διὰ νὰ τὸ μολύνουν οἱ ρυπαρώτατοι. Ὁ δὲ Θεὸς ὅμως, ἐδόξασε τὸν Μάρτυρα, καὶ παντάπασι δὲν ἐμολύνθη, ἀλλὰ παρευθὺς, ὁποῦ τὰ ἔχυνον, ἔπιπτον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔμενε καθαρώτατον καὶ λευκότατον, ὡσὰν τὸν κρῖνον. Τότε καὶ ἕνας χριστιανὸς, Ἀλέξανδρος τὸ ὄνομα, Στουππῆς τὸ ἐπίθετον, ἀπετόλμησε κάποιαν ὥραν, καὶ

ἀπέκοψε μὲ τοὺς ὀδόντας του τὸ δάκτυλον τοῦ Μάρτυρος, ὅστις ἐδόθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος. Τέλος πάντων ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ πανάγιόν του λείψανον. Καὶ ἄλλο δὲν ἔμεινε παρὰ κάποια μέλη ὅποῦ ἐπεμελήθησαν καὶ ἔλαβον μερικοὶ εὐλαβεῖς χριστιανοί.

Ὁ δὲ προειρημένος Κρημλῆς, ὅποῦ τὸν ἀπεκεφάλισεν, ἔσυρεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, τὴν θεῖαν ὀργὴν, διότι τότε παρευθὺς ὅποῦ ἔδειξε τὴν πολλὴν ἐκείνην σκληρότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, τὴν ὁποίαν ἄλλος δὲν ἐτόλμησε νὰ δείξη, καθὼς εἴρηται, τότε, παρευθὺς ἤρχισε νὰ τρέμη ὡσὰν τάχα ἀπὸ δειλίαν, καὶ αὐτὸς ὁ τρόμος καὶ ὁ κλόνος τοῦ σώματός του, δὲν ἔπαυσε πλέον, ἀλλὰ μάλλον ηὔξησε, καὶ ἔμεινε τρέμων ὡς ἄλλος Κάϊν, εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Τὸ δὲ παραδοξότερον καὶ θαυμασιώτερον εἶναι, ὅτι καὶ τὴν νύκτα ἐπήγαιεν ὁ Μάρτυς Νικήτας, καὶ πολλὰ φόβητρα τὸν ἔδεικνε, μάλιστα τὸν ἐπατοῦσε, τὸν ἔδερνε, τόσον ὅποῦ ἀπὸ τὸν πολὺν φόβον ἔπαθε παροξυσμὸν, καὶ οὔτε τὰ φόβητρα ἔπαυσαν, οὔτε οἱ δαρμοὶ καὶ ὁ παροξυσμὸς, ἕως ὅποῦ ἐζωγράφησε [πρᾶγμα ἀστεῖον, καὶ θαῦμα μέγα], εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Νικήτα, καὶ τὴν εἶχεν εἰς τόπον ἐπιτήδειον μέσα εἰς τὸ ὀσπήτιόν του, ὅποῦν νὰ μὴν τὴν βλέπουν ἄλλοι Τοῦρκοι. Καὶ ἀφοῦ ταῦτα ἔκαμεν [ἀπὸ συμβουλήν ἴσως τῆς χριστιανῆς γυναίκός του, καὶ ἄλλων τινῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον τὸ θάρρος του], ἔπαυσεν εἰς τὸ ἐξῆς ὁ παροξυσμὸς καὶ οἱ νυκτερινοὶ φόβοι καὶ οἱ δαρμοὶ, ἔμεινε δὲ ὁ τρόμος, καὶ παρελύθη τὸ σῶμά του καὶ κακῶς ἐπέρασεν τὸν ὑπόλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς του. Ἡ δὲ φονικὴ ἐκείνη δεξιὰ του παλάμη, τότε, κοντὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρτυρος, ἀπεκόπη ἀπὸ ἄλλους Τούρκους πάλιν, καὶ ἔμεινεν κρεμασμένη ἀπὸ τὴν κλείδωσιν νεκρὰ καὶ ἀκίνητος. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα τῆς εἰκόνας, θέλων νὰ φανερώσῃ εἰς πολλαῖς φορὲς ὅταν ἔτυχαν νὰ εἶναι καὶ ἄλλοι Τοῦρκοι εἰς τὸ σπίτι τοῦ Κρημλῆ, ἔγινε κάποιος κτύπος μέσα εἰς τὴν θυρίδα ὅποῦ εἶχε κρυμμένην τὴν εἰκόνα. Ὅθεν, ἀπορροῦντες ἐκεῖνοι, ἠρώτων διὰ τὸν ἀκουόμενον κτύπον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἀναγκασθεῖς, ἔστειλε τὴν εἰκόνα, εἰς τὸ ὀσπήτιον ὅποῦ εἶχε τὴν γυναῖκά του, καὶ τὴν ἐτίμα μὲ κανδήλαν ἀκοίμητον, καὶ τότε βλέποντές την οἱ γείτονες ἠρώτησαν, καὶ ἔμαθον τὸ θαῦμα, καὶ ὅλοι ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, καὶ τὸν θεῖον Αὐτοῦ Μάρτυρα Νικήταν.

Ἀλλὰ καὶ γυνὴ τις, τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, Μπατολιά καλουμένη, εἶχεν ἄσθμα, ἤγουν φράξιν ἢ στένωσιν, καθὼς ἄλλοι τὸ ὀνομάζουν καὶ τόσον πολλὰ τὴν ἐβασάνιζεν αὐτὸ τὸ πάθος, ὥστε ὅποῦ ἐπρότιμα τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν τοιαύτην

ζωήν. Αὐτὴ λέγω ἡ Μπατολιὰ, ἀκούσασα τότε τὰ περὶ τοῦ Νικήτα, τὸν ἐπεκαλέσθη εἰς βοήθειαν, λέγουσα: Ἄγιε Νικήτα, ὁποῦ ἔχυσες τὸ αἷμα σου ὑπὲρ πίστεως, ἐὰν ἀληθινὰ εἶσαι Ἅγιος τοῦ Θεοῦ, καὶ Μάρτυς καθὼς νομίζω, ἐὰν ἔχης παρρησίαν εἰς τὸν Θεὸν, ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύο κάμε εἰς ἐμὲ τὴν ἀθλίαν, ἢ δός μοι τὴν ὑγίαν μου ἢ δός μοι θάνατον, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὸ ἀνυπόφορον τοῦτο πάθος. Αὐτὰ εἶπεν ἀφ' ἐσπέρας, τὸ δὲ πρωί, ὧ τοῦ θαύματος! ἐξύπνησεν ὑγιῆς, καὶ ὅλον τὸν ὑπόλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς της, τὸν ἐπέρασε ἐν ὑγείᾳ, δοξάζουσα αὐτὸν, ὡς ὄντως Ἅγιον καὶ Μάρτυρα δεδοξασμένον, μὲ ἀργίαν εἰς τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης του, μὲ λειτουργίας εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ μὲ ἄλλας ἀγαθοεργίας.

Ταῦτα καὶ τοιαῦτα λεγόμενα διηγούμενα, ἔφθασαν καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ μεγαλυτέρου ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Νικήτα. Ὅθεν ἤλθεν καὶ αὐτὸς, μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν, καὶ κηρύττειν παρρησίᾳ εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς, ὅτι ἀρνεῖται τὴν θρησκείαν τους, καὶ ὅτι εἶναι χριστιανὸς, ἐρέθιζεν αὐτοὺς, καὶ ἐζήτει μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν νὰ μαρτυρήσῃ ὑπὲρ Χριστοῦ. Αὐτοὶ ὅμως τὸν ἐδίωξαν τὸ γρηγορώτερον ἀπὸ τὴν Χίον, φοβούμενοι τὰ κακὰ ὅπου ἔκαμεν εἰς τὸν Κρημλῆν ὁ θεῖος Νικήτας, καὶ αἰσχυνόμενοι διὰ τὰ θαύματα, μὲ τὰ ὁποῖα τὸν ἐδόξασεν ὁ Θεὸς, ὁ θαυμαστὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ· ὧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.